

# Quản lý phát triển đô thị thông qua quy định và hướng dẫn



## Quản lý đô thị hiệu quả

Tốc độ gia tăng dân số ở thành phố Yokohama là cao nhất trong số các đô thị lớn ở Nhật Bản. Các vấn đề về đô thị lan, thiếu trường học, công viên, hệ thống thoát nước đã trở thành gánh nặng cho ngân sách thành phố.

Để giải quyết những vấn đề này, thành phố đã quyết tâm chủ động trong công tác quản lý phát triển đô thị, lấy cơ sở là luật pháp quốc gia, xây dựng chế tài riêng cho thành phố, có cơ chế hướng dẫn cụ thể, sau này được gọi là “phương pháp Yokohama” để xây dựng môi trường sống thoải mái cho người dân.

## Các nguyên tắc trong “phương pháp Yokohama”

Để triển khai hướng tiếp cận toàn diện về phát triển đô thị, thành phố đã thiết lập

một cơ chế quản lý đô thị mạnh mẽ bao gồm khảo sát, lập quy hoạch, thực hiện và quản lý, gọi là “phương pháp Yokohama” bổ sung cho hệ thống pháp lý.

- ✓ Phân tích các vấn đề đô thị một cách toàn diện
- ✓ Xây dựng các chiến lược nhằm giải quyết vấn đề
- ✓ Thiết lập mục tiêu với Thành phố đóng vai trò chủ đạo
- ✓ Rà soát lại các cơ chế pháp lý hiện hành
- ✓ Có các chính sách và biện pháp cần thiết
- ✓ Xây dựng các cơ chế mới
- ✓ Đề xuất các biện pháp cải cách cần thiết lên Chính phủ

## Quy định và Hướng dẫn

Thành phố Yokohama đã kiểm soát được áp lực từ phát triển đô thị, chủ yếu là dựa vào hệ thống quy hoạch đô thị quốc gia.

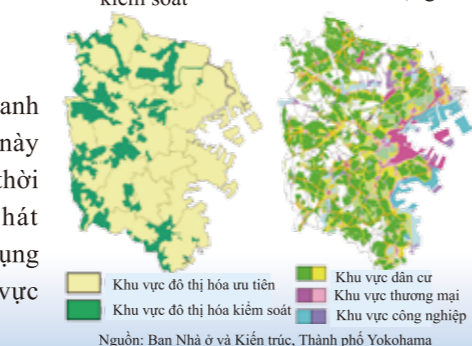
## Ranh giới tăng trưởng đô thị căn cứ vào Hệ thống quy hoạch đô thị ở Nhật Bản

Để tránh phát triển lan, cơ chế cấp phép phát triển đã được thể chế hóa để xác định ranh giới tăng trưởng đô thị trong Luật Quy hoạch Đô thị sửa đổi năm 1968. Ranh giới này phân tách khu vực khuyến khích đô thị hóa – là nơi khuyến khích phát triển trong thời gian 10 năm, với khu vực kiểm soát đô thị hóa – là nơi cấm các hoạt động phát triển. Trong khu vực khuyến khích đô thị hóa, có tiến hành phân khu để điều tiết sử dụng đất. Cụ thể với thành phố Yokohama thì 1/4 diện tích thành phố thuộc nhóm khu vực kiểm soát đô thị hóa để bảo vệ không gian xanh.

Để bảo vệ tốt môi trường tự nhiên và tiết kiệm đầu tư công vào phát triển hạ tầng, thành phố đã hạn chế khu vực khuyến khích phát triển đô thị một cách tối đa và chủ động xác định phần diện tích khá lớn là khu vực kiểm soát đô thị hóa. Ranh giới giữa khu vực khuyến khích và kiểm soát đô thị hóa được xác định chi tiết, có cân nhắc các tuyến và điều kiện tự nhiên. Để kiểm soát nhịp độ phát triển, những khu vực nằm trong diện kiểm soát đô thị hóa đều dần dần được chuyển thành khu vực khuyến khích đô thị hóa khi thấy cần thiết.

Trong khu vực khuyến khích đô thị hóa, cũng bố trí một phần lớn là khu vực dân cư thấp tầng để tránh gây áp lực đô thị lớn lên hạ tầng do tập trung dân số với mật độ cao. Thành phố đã công bố các pháp lệnh và hướng dẫn để điều tiết và hướng dẫn cho chính quyền địa phương cũng như các doanh nghiệp tư nhân thực hiện phát triển đô thị đúng đắn.

Phạm vi khu vực đô thị hóa kiểm soát Phân khu sử dụng đất

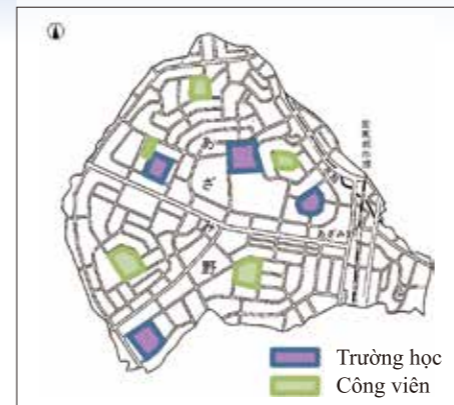


Nguồn: Ban Nhà ở và Kiến trúc, Thành phố Yokohama

# Tạo điều kiện phát triển và bảo tồn hợp lý

## Quy định chung về Phát triển đất nhà ở

Mặc dù việc phát triển các dịch vụ và công trình công ích là cần thiết, bao gồm trường học và công viên, để đáp ứng quy mô dân số ngày càng tăng do phát triển nhà ở, song phải đến năm 1965 những công trình đô thị này mới được xây dựng, đồng thời thành phố phải đối mặt với nguy cơ sụp đổ tài chính nếu không có biện pháp hữu hiệu nào. Để có thể yêu cầu các chủ đầu tư các dự án phát triển đô thị quy mô lớn phải bố trí đất công cho xây dựng trường học, đường bộ, công viên, các công trình thủy, v.v., thành phố đã ban hành “Quy định chung về Phát triển đất nhà ở” vào năm 1968. Bản quy định này là tiêu chuẩn quy hoạch thành phố Yokohama đã áp dụng khi thẩm định kế hoạch phát triển của các chủ đầu tư. Với bản quy định này, những quy hoạch phát triển công trình công ích không nằm trong phạm vi điều chỉnh của Luật Quy hoạch Đô thị như trường học và công viên, đã có cơ sở để thẩm định, từ đó, thành phố yêu cầu các chủ đầu tư phải chia sẻ chi phí xây dựng các công trình đó hoặc cung cấp đất công cho dự án xây dựng. Nhìn chung, Quy định về bố trí đất đã được áp dụng rất hiệu quả, làm cơ sở cho cả chính quyền và các chủ đầu tư cùng đảm bảo bố trí đủ công trình và đất công ích, hướng dẫn các hoạt động phát triển đô thị một cách hợp lý nhằm đáp ứng các tiêu chuẩn quy hoạch.

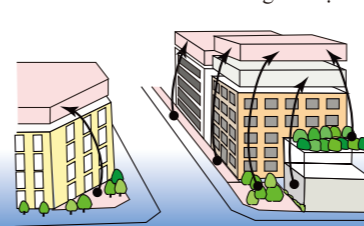


Tên dự án: Dự án tái điều chỉnh đất tại khu vực Mokoishikawa Ohba  
Thời gian: 1969 ~ 1977  
Diện tích: 179,7 ha  
Đơn vị thực hiện: liên danh giữa chủ đầu tư và chủ đất  
Áp dụng quy định: góp vốn hoặc góp đất xây dựng trường, công viên, đường công

## Cơ chế thiết kế môi trường đô thị

Để tạo động lực cho các chủ đầu tư tư nhân tham gia và xây dựng môi trường đô thị tốt hơn, “Cơ chế thiết kế môi trường đô thị” được ban hành năm 1973. Theo cơ chế này, các chủ đầu tư tư nhân sẽ được thưởng về chiều cao công trình và hệ số sử dụng đất nếu xây dựng công trình công ích trên đất tư nhân, ví dụ như vỉa hè, quảng trường, bãi đỗ. Từ biện pháp này, thành phố đã định hướng và nhắm tới xây dựng môi trường đô thị tốt hơn có sự tham gia của khu vực tư nhân.

Cơ chế thiết kế môi trường đô thị



Source: Housing and Architecture Bureau, City of Yokohama

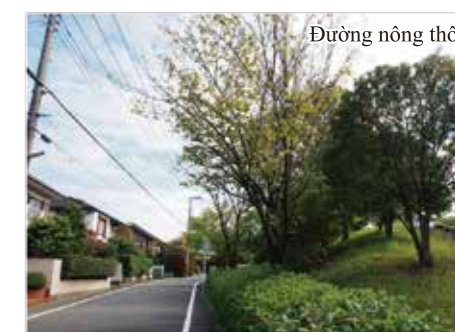


## Quy định chung về bảo vệ cảnh quan tại Yamate

Khu Yamate từng là khu định cư của người nước ngoài nhưng sau khi bị sung công sau chiến tranh đã được phát triển thành các khu chung cư, do đó nhiều công trình có kiến trúc phương Tây đã bị mai một. “Quy định chung về bảo vệ cảnh quan Yamate” được ban hành năm 1972 để bảo vệ cảnh quan lịch sử các khu vực dân cư/giáo dục thấp tầng.

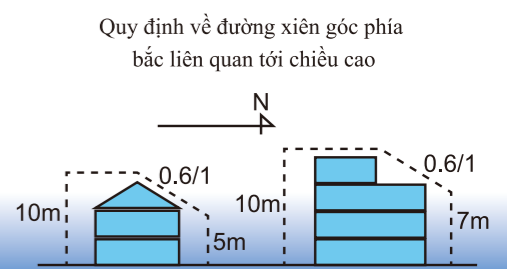


Source: Urban Development Bureau, City of Yokohama



## Quy định về bóng đổ và chiều cao công trình

Vấn đề bị cô lập đã phát sinh khi mật độ công trình nhà ở tăng cao, do đó cần phải giảm xung đột và có quy định về chiều cao công trình. Ngoài Quy chuẩn xây dựng, thành phố Yokohama đã ban hành “Quy định về bóng đổ” vào năm 1973 điều chỉnh về hình dạng và chiều cao công trình nhằm đảm bảo ánh sáng tự nhiên cho các công trình nhà ở hiện hữu. Ngoài ra, trong quy định về chiều cao cũng có nội dung về đường xiên góc phía bắc.



Quy định về đường xiên góc phía bắc liên quan tới chiều cao  
Source: Housing and Architecture Bureau, City of Yokohama

# Nâng cao sức hấp dẫn của thành phố thông qua thiết kế và quản lý đô thị



Nguồn: Ảnh 1 và 6: Phòng Hội nghị và Quản lý Du khách Yokohama, Ảnh 2, 3, 4, 5: Phòng Phát triển Đô thị, thành phố Yokohama.

## Thiết kế đô thị ở Yokohama

Thiết kế đô thị không chỉ đóng vai trò chiến lược giải quyết các vấn đề đô thị mà còn giúp cân bằng sự thuận tiện/hiệu quả kinh tế với đặc điểm nhân văn của thành phố như vẻ đẹp/nơi nghỉ ngơi, thư giãn. Do đó, thiết kế đô thị đã trở thành định hướng chủ đạo dẫn dắt các phong trào nhằm xây dựng đặc điểm và môi trường đô thị hấp dẫn ở Yokohama.

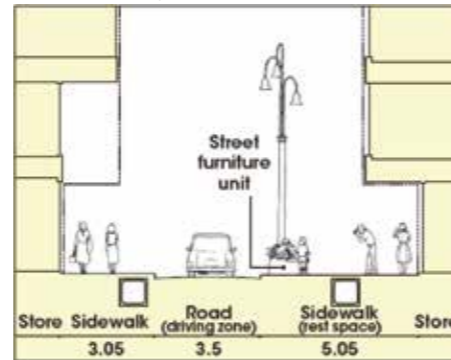
Mục tiêu chính của thiết kế đô thị được nêu rõ trong Quy hoạch thiết kế đô thị của Yokohama như sau:

1. Hỗ trợ và thiết lập môi trường an toàn và thoải mái cho người đi bộ
2. Giữ gìn các giá trị tự nhiên riêng có như địa hình và thảm thực vật
3. Bảo tồn các giá trị văn hóa và lịch sử
4. Mở rộng không gian mở và không gian xanh
5. Coi trọng không gian mặt nước như biển và sông
6. Mở rộng không gian sinh hoạt cộng đồng cho người dân
7. Xây dựng các cảnh quan không gian đẹp trong thành phố.

## Các nội dung nhiệm vụ thiết kế đô thị

Khu vực trung tâm: Phát triển trục không gian mặt nước (xem Ảnh 1 ở trên) ở khu vực ven biển của khu vực trung tâm đô thị và trục không gian xanh nối liền giữa đảo với biển là những địa điểm hấp dẫn chính của Yokohama. Thiết kế đô thị đặc biệt cũng được áp dụng ở khu vực Bashamichi (xem Ảnh 2) và khu vực Motomachi (Ảnh 3 bên phải, khoảng lùi của các công trình thấp hơn để tạo không gian cho người đi bộ), cả hai khu được biết đến là những thị trấn cổ ở Yokohama

Thiết kế khoảng lùi công trình của Quận Motomachi



Không gian đi bộ nhờ thiết kế khoảng lùi của các bức tường ở phần thấp hơn

Nguồn: Phòng Phát triển Đô thị, thành phố Yokohama

## Các trục đô thị ở Trung tâm thành phố



Nguồn: Phòng Phát triển Đô thị, thành phố Yokohama

## Phong trào tôn vinh các giá trị lịch sử

Khu vực công cộng: Các nhiệm vụ đã triển khai gồm “Thấp sáng Yokohama (Ảnh 4) – bắt đầu triển khai từ năm 1986 nhằm mục đích tìm ra những đặc điểm nổi bật của Yokohama và tạo cảnh quan ban đêm hấp dẫn, khác với cảnh quan ban ngày. Các quán cà phê ngoài trời (Ảnh 5) cũng được sử dụng như là một phần của chương trình thúc đẩy tái phát triển Nihon-Odori nhờ những sáng kiến của cộng đồng và sau khi đã thực hiện thí điểm nhiều lần.

Phát triển cộng đồng nhằm tôn vinh lịch sử: Hướng dẫn chung về phát triển cộng đồng nhằm tôn vinh lịch sử gồm hệ thống bảo tồn và sử dụng các công trình lịch sử với ưu tiên hàng đầu là bảo tồn thiết kế nội thất và khuyến khích chủ sở hữu sử dụng các tài sản bên trong công trình qua đó góp phần bảo tồn cảnh quan lịch sử phản ánh lịch sử của Yokohama (Ảnh 6). Một trong những ví dụ là bảo tồn cảnh quan lịch sử dọc Nihon-Odori, theo đó các công trình lịch sử được bảo tồn là những công trình kiến trúc thấp tầng còn các công trình cao tầng được xây dựng phía sau, qua đó bảo tồn được cảnh quan lịch sử.

## Sự tham gia của cộng đồng trong công tác quản lý đô thị và kiểm soát việc thực thi luật lệ

Đã hơn một phần tư thế kỷ kể từ khi Dự án Minato Mirai 21 bắt đầu được triển khai năm 1983. Các chức năng đô thị đa dạng để hình thành một khu đô thị chất lượng cao đã được xây dựng bởi các bên liên quan, gồm thành phố Yokohama, khu vực tư nhân, người dân thành phố.

Năm 1988, các chủ sở hữu đất – những người sở hữu các công trình có quyền ưu tiên phát triển hơn các công trình cơ sở hạ tầng ở quận trung tâm Minato Mirai 21 và Công ty Yokohama Minato Mirai 21 đã cùng nhau ký “Thỏa thuận cơ bản về phát triển đô thị Minato Mirai 21”. Thỏa thuận này là hướng dẫn để khai thác quận Minato Mirai 21 theo cách phù hợp trong khi chưa có quy định cụ thể về vấn đề này.

Một số quy định cần được kiểm soát và thực thi nghiêm ngặt được áp dụng là các tiêu chuẩn dựa theo các bộ luật là cơ sở pháp lý sau: Quy hoạch quận trong Luật Quy hoạch Đô thị, Luật Cảnh quan và Pháp lệnh Cảnh quan.

Thông qua việc kết hợp các quy định và

hướng dẫn, thành phố, khu vực tư nhân và người dân cùng chia sẻ tầm nhìn và các quy định chung để thực hiện Chương trình Phát triển Quận Minato Mirai 21. Điều đáng chú ý là sự tự nguyện của các chủ đất trước khi áp dụng các quy định kiểm soát, đây là một trong những điều đảm bảo sự thành công của Chương trình.

## Sơ đồ khung về Quản lý đô thị và thực thi luật lệ với sự tham gia của nhiều bên



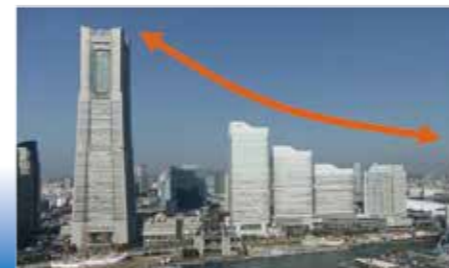
Nguồn: Đoàn nghiên cứu JICA

## 7. Kiểm soát chiều cao công trình



Kiểm soát chiều cao công trình

## 8. Đường chân trời của Minato Mirai 21



## 9. Mạng lưới công trình đi bộ



Mạng lưới công trình đi bộ

## 10. Trục trung tâm mua sắm lớn



## 11. Thiết lập không gian công cộng sử dụng một phần các công trình tư nhân



Thiết lập không gian công cộng sử dụng một phần các công trình tư nhân

## 12. Không gian công cộng trong công trình tư nhân



Nguồn gốc của hình ảnh và số liệu: "Hiệp định cơ bản về quản lý thị dưới Minato Mirai 21", 2003 (7,9), Cục Phát triển đô thị, thành phố Yokohama (8,10,11,12)

# Sự tham gia của khu vực tư nhân & người dân



## Phát triển lấy người dân làm trung tâm

Các chính sách công có ảnh hưởng đến nhiều bên liên quan hoặc thậm chí là tất cả người dân thành phố thường phải đối mặt với một số trở ngại trong quá trình thực hiện. Cho dù được thiết kế kỹ lưỡng nhưng các chính sách có thể không được thực thi tốt và không được người dân chấp nhận, nguyên nhân đôi khi là do ý thức của người dân, xung đột lợi ích và hoặc thiếu nguồn lực hoặc tài chính của chính quyền địa phương để tăng cường các chính sách này. Thực tế cho thấy, nhiều thành phố mới nổi trên thế giới ngày nay đang phải đối mặt với vấn đề làm thế nào để thực hiện thành công hàng loạt chính sách mới như kiểm soát ô nhiễm, quản lý thiên tai, các chương trình giáo dục, v.v. được thiết kế để đáp ứng sự thay đổi nhanh chóng của môi trường sống. Quan điểm và lối sống của người dân không nhất thiết phải thay đổi theo tốc độ thay đổi của môi trường sống và luôn hiểu rõ giới hạn trong việc chính

quyền địa phương có thể tự làm gì.

Các thành phố cần phối hợp và hợp tác với người dân cũng như khu vực tư nhân để xây dựng một xã hội toàn diện thích ứng với sự tăng trưởng và đảm bảo phát triển bền vững.

Thành phố Yokohama đã hợp tác chặt chẽ với người dân và các công ty của thành phố ngay từ thời kỳ bắt đầu bùng nổ dân số và tăng trưởng kinh tế. Thành phố đã triển khai hàng loạt các chương trình và chiến dịch giáo dục để nâng cao ý thức của người dân giúp người dân hiểu rõ và đồng thuận với các chính sách của thành phố.

Gần đây, nhóm tình nguyện do các cộng đồng địa phương tổ chức đã tích cực tham gia các hoạt động làm đẹp công viên và đường phố. Yokohama cũng hiểu rõ những giới hạn của chính quyền trong

việc dẫn dắt sự phát triển bền vững của thành phố và chủ động khuyến khích các công ty tư nhân và các tổ chức như các nhóm cộng đồng và các tổ chức phi chính phủ tham gia phát triển đô thị ở cấp cơ sở. Sự hợp tác và phối hợp giữa chính quyền, người dân và khu vực tư nhân không chỉ giúp thực hiện các chính sách của chính phủ mà còn giúp thành phố nhận ra những thách thức mới và đảm bảo các mục tiêu riêng và mục tiêu chung ở cấp cao hơn được thực hiện thành công hơn dựa trên tầm nhìn chung thống nhất về phát triển thành phố hiện đại và bền vững.

Phản dưới đây tổng hợp một số ví dụ điển hình về sự phát triển đô thị đặc trưng của Yokohama thông qua việc khuyến khích sự tham gia của khu vực tư nhân và người dân.

## Chia sẻ tầm nhìn để thúc đẩy sự đồng thuận và thực hiện các chính sách

Ủy ban Xúc tiến Dự án Xây dựng Khu đô thị mới Kohoku



Chiến dịch G30



## Tham gia lập quy hoạch khu đô thị mới

Khu đô thị mới Kohoku là một trong 6 dự án chiến lược của TP Yokohama nhằm xây dựng các khu đô thị mới đa chức năng ở khu vực ngoại ô, nằm cách trung tâm Tokyo 25 km về phía tây nam. Khái niệm cơ bản của quy hoạch được xây dựng bởi người dân, chính quyền thành phố và đơn vị phát triển – Công ty Nhà ở Nhật Bản (JHC, hiện là Cơ quan Phục hưng Đô thị).

Ba chủ thể này thành lập “Hội đồng Xúc tiến Dự án Phát triển Khu đô thị mới Kohoku” để thảo luận quy hoạch xây dựng một thành phố lý tưởng, ở đó người dân sẽ đóng vai trò chính đối với sự phát triển của thành phố.

Người dân tham gia từ các bước quy hoạch ban đầu như là một trong những nhân tố chính của quy hoạch với sự hỗ trợ kỹ thuật của JHC còn TP Yokohama sẽ tạo điều kiện tối đa.

Đã mất khá nhiều thời gian để thảo luận từng vấn đề và thống nhất với các bên liên quan ngay từ bước lập quy hoạch, tuy nhiên chính những nỗ lực này đảm bảo thực hiện dự án thuận lợi và hiệu quả sau khi xây dựng được sự đồng thuận. Hoạt động của tổ chức này được duy trì trong 20 năm từ năm 1976 đến năm 1996.

Sự tham gia thống nhất và toàn diện của người dân là hướng tiếp cận mới trong quy hoạch và phát triển đô thị và trở thành mô hình mẫu cho các thành phố khác.

## Kế hoạch Yokohama G30

“Kế hoạch Yokohama G30” là đề án do TP Yokohama xây dựng nhằm giải quyết tình trạng lượng chất thải ngày càng tăng do tăng trưởng dân số nhanh trong những năm cuối thế kỷ 20. Kế hoạch G30 đã được thực hiện từ tháng 1 năm 2003 để hạn chế những xu hướng bất lợi và thúc đẩy tái chế rác thải.

Lượng rác thải 1,61 triệu tấn của năm tài chính 2001 được lấy làm cơ sở để thực hiện mục tiêu giảm 30% lượng rác thải phát sinh vào năm tài chính 2010.

Để đạt mục tiêu này, cần yêu cầu người dân tham gia phân loại rác sinh hoạt thành 15 loại. Khi thực hiện Kế hoạch G30, đơn vị thu gom rác sẽ không thu gom rác thải nếu người dân không phân loại rác theo quy định.

Đối với rác thải thương mại/công nghiệp, các công ty cũng được hướng dẫn trả lại rác cho nơi phát thải nếu phát hiện loại rác không phù hợp.

Việc thực thi các quy định nghiêm ngặt này đòi hỏi ý thức cao của người dân và sự hợp tác tự nguyện từ cả người dân và các công ty, do đó, thành phố đã thực hiện các hoạt động tuyên truyền và giáo dục với hơn 11.000 cuộc hội thảo trong giai đoạn 2 năm nhằm giúp người dân và các công ty hiểu rõ về cách thức giảm thiểu và phân loại rác thải. Khoảng 600 chiến dịch đã được tổ chức ở các ga đường sắt và trên 3.300 chiến dịch nâng cao nhận thức của người dân đã được tổ chức ở các điểm thu gom, xử lý rác. Cả cộng đồng và trường học địa phương cùng tham gia để tạo môi trường ủng hộ và phối hợp mạnh mẽ.

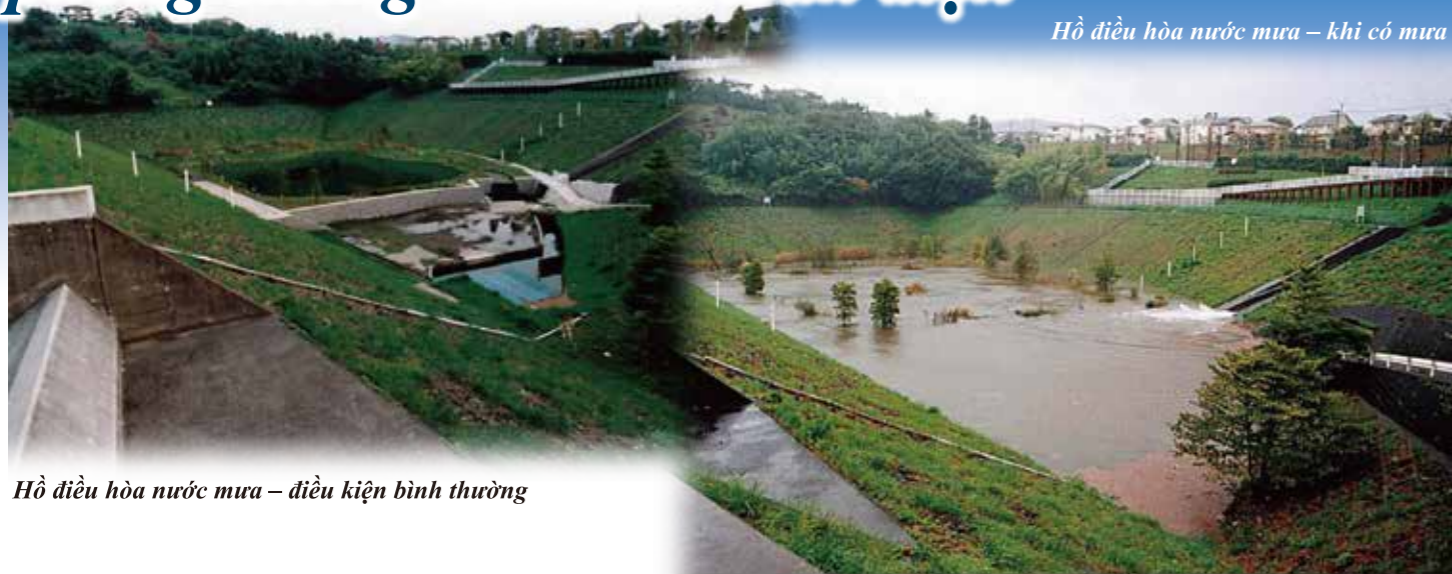
Tình nguyện viên “giám sát chất thải” trình bày rõ các biện pháp phân loại cho người dân và tranh thủ sự cộng tác từ những người chưa ủng hộ các biện pháp phân loại rác mới.

Kết quả của những nỗ lực phối hợp này là thành phố đã đạt được mục tiêu giảm 30% lượng rác thải phát sinh trong năm tài khóa 2005, sớm hơn 5 năm so với mục tiêu đặt ra và đến năm 2010, lượng rác thải đã giảm 43,25. Nhờ việc giảm lượng rác thải, thành phố không cần phải xây dựng thêm 2 lò đốt rác. Điều này đem lại tác động lớn trong việc giảm gánh nặng cho ngân sách thành phố. Sự phối hợp với người dân và khu vực tư là những yếu tố chính góp phần vào sự thành công của kế hoạch.

## Các khu rừng cộng đồng

Các khu rừng phòng hộ và rừng tự nhiên được phát triển ở TP Yokohama nhờ sự tham gia của chủ sở hữu đất trong thành phố theo Chính sách “Rừng cộng đồng” ban hành năm 1971 được coi là hệ thống đầu tiên của thành phố. Ngày nay, có 40 khu rừng với tổng diện tích 498 ha được đăng ký là rừng cộng đồng, nơi người dân có thể tham gia thám hiểm và thu giãn miễn phí. 25 đội tình nguyện chính thức được thành lập để bảo vệ và chăm sóc các khu rừng này. Thành phố ký hợp đồng dài hạn trên 10 năm với chủ đất và trợ cấp để trồng rừng và miễn thuế sử dụng đất. Chủ đất và các tình nguyện viên cũng như Thành phố thế kỷ 21 cùng tổ chức chăm sóc rừng để bảo vệ không gian xanh đẹp và quý giá trong một thành phố hiện đại.

# Xây dựng một đô thị kiên cường trước thiên tai thông qua chính sách phòng chống thiên tai toàn diện



Hồ điều hòa nước mưa – khi có mưa

Hồ điều hòa nước mưa – điều kiện bình thường

Nguồn: Phòng Đường bộ và Đường cao tốc, TP Yokohama

## Phòng chống thiên tai ở Tp. Yokohama

Tăng cường khả năng phòng chống thiên tai là vấn đề thiết yếu để xây dựng môi trường đô thị an toàn và bền vững.

Các biện pháp phòng chống thiên tai của thành phố được thực hiện trên cơ sở phối hợp chặt chẽ giữa thành phố, các doanh nghiệp và người dân địa phương. Các bên liên quan thực hiện chiến lược quản lý rủi ro do thành phố quy định và vai trò, trách nhiệm của từng bên được xác định rõ ràng và cụ thể.

Người dân thường xuyên tham gia các chương trình tập huấn giúp họ di chuyển hiệu quả trong trường hợp có thiên tai. Thành phố cũng công bố bản đồ dự báo những địa điểm thiên tai có thể xảy ra như sóng thần, núi lửa, lụt lội, sạt lở đất để giúp các bên liên quan chủ động đối phó với thiên tai.

Lụt lội ở sông Maioka



Nguồn: Phòng Đường bộ và Đường cao tốc, TP Yokohama

## Phòng chống Lũ lụt

### Cải tạo sông

Sông Tsurumi ở Tp. Yokohama được phân loại là sông cấp 1 có lịch sử lụt lội lâu đời và nổi tiếng là “con sông hung dữ”. Do đô thị hóa nhanh trong lưu vực sông đã bắt đầu từ những năm 1950 nên môi trường tự nhiên như rừng và không gian xanh đã ngày càng suy giảm. Các tuyến đường trải nhựa khiến mất đi bề mặt thoát nước tự nhiên, làm nước mưa chảy mạnh thẳng xuống sông khiến rủi ro ngập lụt càng cao.

Do đó, sông Tsumuri là một trong những con sông đầu tiên trong cả nước thực hiện “Kiểm soát lũ lụt tổng hợp”, gồm cải tạo sông, xây dựng hồ điều hòa, hồ điều hòa chống thiên tai, v.v. và biện pháp này đã đem lại hiệu quả cao.

Ở Nhật Bản, sông cấp 1 do Bộ Đất đai, Hạ tầng, Giao thông và Du lịch quản lý trực tiếp nên TP Yokohama cùng phối hợp với chính quyền trung ương và Quận Kanagawa để đảm bảo an toàn trong trường hợp lượng mưa hàng giờ là 50 mm (chu kỳ lặp lại là 5 năm).

## Quản lý lưu vực sông toàn diện

Công cuộc đô thị hóa TP Yokohama bắt đầu từ các khu vực ven biển nên các khu vực dân cư tập trung ở phía hạ nguồn gặp khó khăn trong việc phòng chống lũ lụt do giới hạn công suất dòng chảy tăng khi mở rộng sông. Ngoài ra, phát triển nhà ở ở lưu vực sông cũng dẫn đến gia tăng dòng chảy vào sông. Do đó, các biện pháp đảm bảo lưu vực chứa nước là rất quan trọng để nâng cao an toàn khi có lũ.

Do vậy, các công trình chứa nước mưa ở khu vực công cộng như trường học và công viên đã được xây dựng và áp dụng hướng dẫn thông qua “Hướng dẫn lập quy hoạch sử dụng đất” để xây dựng các hồ điều hòa nước mưa. Cả hai biện pháp này đã góp phần giảm lượng dòng chảy nước mưa vào sông.

# Xây dựng thành phố kiên cường thông qua chính sách phòng chống thiên tai toàn diện

## Cải thiện hệ thống thoát nước

Một biện pháp phòng chống lũ lụt quan trọng khác là sử dụng hệ thống thoát nước. Biện pháp này nhằm đảm bảo an toàn trong trường hợp lượng mưa là 50mm/giờ (chu kỳ dự kiến là 5 năm/lần) và lượng mưa 60 mm (chu kỳ dự kiến là 10 năm/lần) cho các khu vực trung – các khu vực dự kiến sẽ chịu thiệt hại nặng do lũ lụt. Các trạm bơm và cống thoát nước mưa được xây dựng ở các khu vực này.

## Thảm họa động đất

### Gắn kết với các quy định

Một yếu tố khác đảm bảo sự thành công là phòng chống thiên tai phải được xem xét trong các quy định về xây dựng, qua đó đảm bảo các công trình có thể phòng chống được thiên tai trước khi phê duyệt và triển khai.

Xem xét các vấn đề này trong các quy định là một cơ chế mang tính đổi mới trong công tác giảm thiểu tác động do thiên tai gây ra và giúp giảm rủi ro xảy ra thiên tai từ bước quy hoạch và xây dựng.

## Hệ thống giám sát động đất theo thời gian thực

Hệ thống giám sát động đất theo thời gian thực là hệ thống nhằm nắm bắt được tình hình của các địa điểm ở TP Yokohama sau khi có động đất. Điều này giúp triển khai các hoạt động đối phó ban đầu và kịp thời triển khai các biện pháp đối phó thiên tai. Thành phố lắp đặt 42 bộ cảm biến ở các khu dân cư để nhận thông tin dự báo động đất trên cơ sở thời gian thực, nhờ đó giảm thiểu được thiệt hại trong trường hợp xảy ra động đất.

## Ứng phó trong trường hợp xảy ra động đất

### Các địa điểm trú ẩn trong trường hợp xảy ra động đất

Tp. Yokohama là thành phố đầu tiên chọn trường tiểu học là điểm trú ẩn trong trường hợp xảy ra động đất. Địa điểm này không chỉ được sử dụng như là nơi trú ẩn an toàn khi có thiên tai mà còn được sử dụng là căn cứ truyền tải thông tin và liên lạc, dự trữ các thiết bị cứu hộ, thức ăn và nước uống cũng như các vận dụng thiết yếu khác và nhà vệ sinh khẩn cấp.

Các trường học ở Nhật Bản được xây dựng ở từng khu dân cư và đơn vị dân cư này phù hợp cho quy hoạch các biện pháp phòng chống thiên tai ở khu vực.

Dựa trên kinh nghiệm tích lũy được, TP Yokohama đã áp dụng “các địa điểm phòng chống thiên tai khu vực”, các địa điểm này trở thành tiêu chuẩn mới cho các thành phố khác và cho cả nước. Hệ thống này là một sáng kiến do được kết nối với đơn vị dân cư và đảm bảo giảm thiểu thiệt hại ở cấp khu vực.

## Bể chứa nước ngầm

Tp. Yokohama có các bể chứa nước ngầm, các bể này được sử dụng trong trường hợp xảy ra thiên tai. Trong điều kiện bình thường, các bể chứa nước ngầm này là một phần của mạng lưới

đường ống dẫn nước và khi áp lực nước giảm, các van vào/ra sẽ đóng giúp bể trữ nước sạch có thể uống trực tiếp. Các bể chứa nước ngầm này được xây dựng ở các trường học – những địa điểm được quy định là các trạm cấp cứu vùng, xa các công trình phân phối nước.



Bể chứa nước ngầm trong trường hợp khẩn cấp

## Ứng phó trong trường hợp khẩn cấp

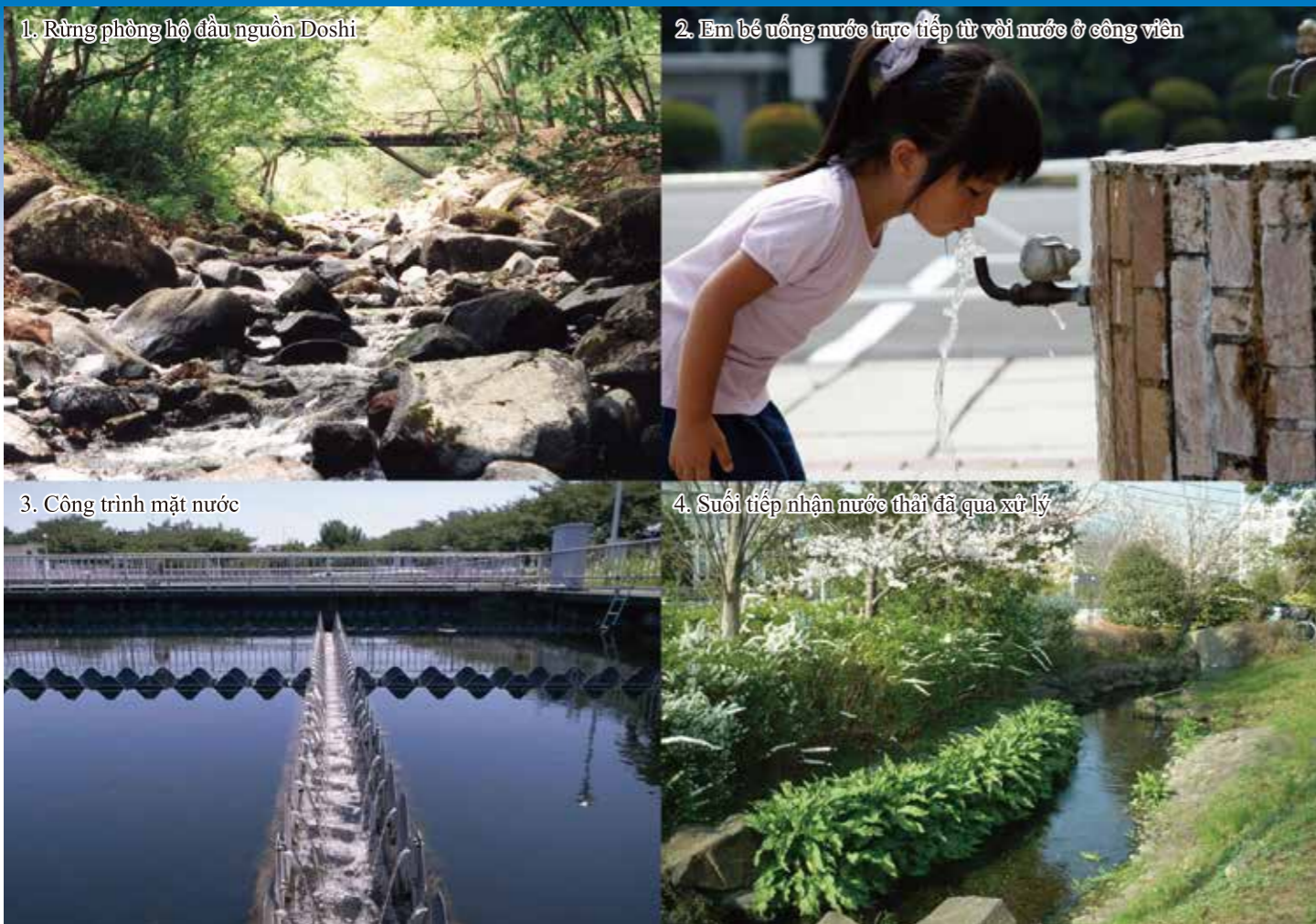
Trong trường hợp xảy ra thiên tai, hệ thống giao thông khẩn cấp vốn được kết nối các công trình chính (tòa thị chính, văn phòng công trình dân sự, trạm cứu hỏa, bệnh viện) với các tuyến đường khẩn cấp sẽ được kích hoạt và các công trình dọc các tuyến đường khẩn cấp là các công trình có thể chống chọi được động đất để đảm bảo giao thông thông suốt trong thời gian xảy ra động đất

Tập huấn về công tác phòng chống thiên tai tại địa điểm trú ẩn ở địa phương



Văn phòng phường Asahi, thành phố Yokohama

# Cung cấp dịch vụ cứu hộ 24 giờ/ngày cho mọi người dân



Nguồn ảnh: Cục cấp nước, thành phố Yokohama (1,2), Cục Kế hoạch môi trường, thành phố Yokohama (3,4)

## Từ “Nguồn” tới Thành phố

Các đô thị mới nổi đang phải đối mặt với nhiều thách thức trong việc đẩy mạnh phát triển các công trình hạ tầng thiết yếu trong một thời gian ngắn để đáp ứng nhu cầu do tăng trưởng dân số. Công trình cấp nước là hạ tầng thiết yếu để đáp ứng yêu cầu cơ bản của người dân.

Thiếu nước sẽ ảnh hưởng nghiêm trọng tới cuộc sống của người dân và chất lượng nước kém cũng sẽ ảnh hưởng tới sức khỏe của người dân. Ngoài ra, khai thác nước giếng quá mức của các hộ gia đình và các công ty có thể dẫn đến tình trạng sụt lún đất, khiến gia tăng mức độ ngập lụt, làm tê liệt các chức năng của thành phố.

Do hệ thống cấp nước được xây dựng từ năm 1869 và hệ thống thoát nước đi vào hoạt động năm 1887 như là hệ thống hiện đại đầu tiên ở Nhật Bản, thành phố cam kết phát triển bền vững ngay cả trong trường hợp dân số tăng nhanh để mở rộng nhanh chóng cả 2 hệ thống cấp và thoát nước.

Hiện hệ thống cấp nước và hệ thống thoát nước của thành phố đã phát triển với phạm vi cung ứng tương ứng là 100% và 99,8%. Trong quá trình phát triển mạng lưới, TP Yokohama nhận thấy rằng không chỉ cần đảm bảo cung cấp ổn định mà cần cung cấp nước với chất lượng cao và cần quay trở lại nguyên tắc cơ bản và bảo vệ các nguồn nước.

TP Yokohama tiếp tục bảo vệ rừng đầu nguồn phòng hộ Doshi (xem Ảnh 1) với diện tích khoảng 2.800 ha đất ở làng Doshi, cách Yokohama khoảng 70 km. Điều này giúp thành phố có thể thực hiện quy hoạch dài hạn trong việc cung cấp nước sinh hoạt với chất lượng cao.

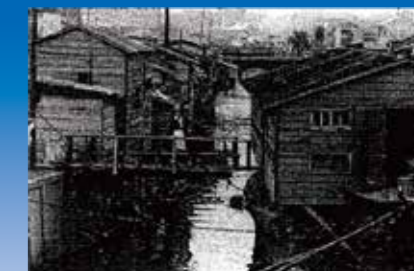
## Quản lý mạng lưới dịch vụ và tác động môi trường

### Hướng tiếp cận phân kỳ đầu tư theo giai đoạn để đảm bảo thực hiện tốt và hiệu quả

Để đáp ứng nhu cầu tăng nhanh, TP Yokohama đã áp dụng hướng tiếp cận phân kỳ đầu tư và mở rộng mạng lưới cấp nước của thành phố 8 lần trong 120 năm. Tỷ lệ dân cư được tiếp cận với mạng lưới cấp nước đã tăng ổn định theo sự gia tăng dân số của thành phố. Tuy nhiên, việc phát triển hệ thống xử lý nước thải lại không đáp ứng được yêu cầu do dân số gia tăng như tổng hợp trong Hình dưới đây.

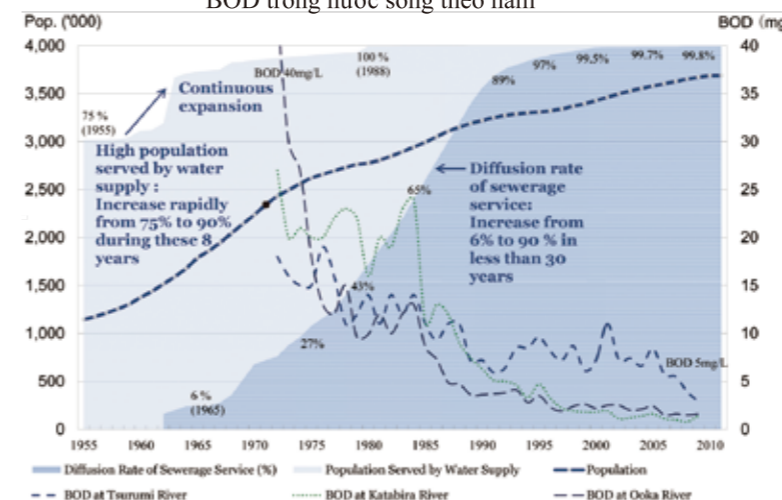
Thành phố đã áp dụng hướng tiếp cận phân kỳ đầu tư với hai phương pháp để lắp đặt hệ thống công thoát nước mưa riêng, hệ thống công thoát nước mưa và nước thải chung, hệ thống thoát nước thải riêng. Trong giai đoạn đầu, thành phố sử dụng hệ thống thoát nước chung để thoát nước mưa và nước thải nhằm nhanh chóng hoàn thành hệ thống với chi phí thấp ở trung tâm thành phố; sau đó sử dụng hệ thống thoát nước mưa và nước thải riêng trong giai đoạn mở rộng ở khu vực còn lại của thành phố, trong đó có sử dụng cả nguồn vốn tư nhân.

Sông trong thành phố trước đây



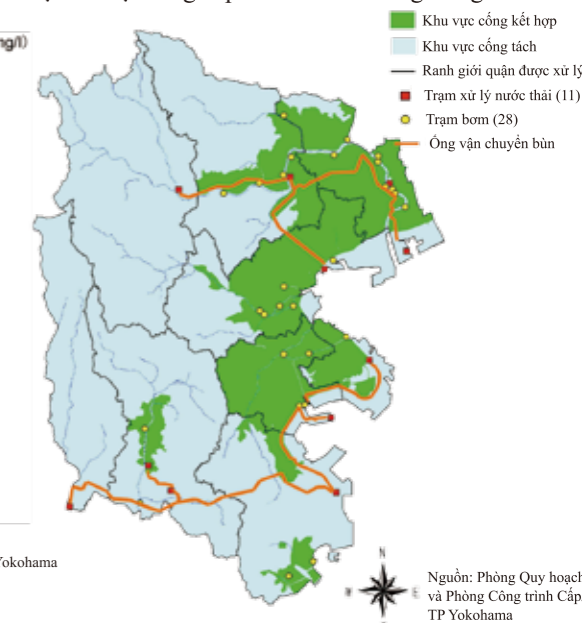
Nguồn: Phòng Quy hoạch Môi trường, TP Yokohama

Phạm vi cấp và thoát nước, hàm lượng BOD trong nước sông theo năm



Nguồn: Phòng Quy hoạch môi trường và Phòng Công trình Cấp/Thoát nước, TP Yokohama

Phạm vi hệ thống cấp thoát nước chung/riêng



Nguồn: Phòng Quy hoạch môi trường và Phòng Công trình Cấp/Thoát nước TP Yokohama

### Quản lý chu trình nước thân thiện với môi trường

Công cuộc đô thị hóa nhanh tạo ra một áp lực đáng kể đối với môi trường. Các chất ô nhiễm nước thải sinh hoạt và nước thải công nghiệp làm suy giảm chất lượng nước sông và làm nước sông có mùi hôi.

Mở rộng hệ thống thoát nước sinh hoạt và nhà máy xử lý nước thải cùng với biện pháp kiểm soát và hướng dẫn nguồn nước thải tại nhà máy, TP Yokohama đã đạt được mục tiêu giảm nhanh hàm lượng BOD trong nước sông (Ảnh 3). Nước thải vào nguồn tiếp nhận thường được kiểm tra để đảm bảo đáp ứng yêu cầu chất lượng quy định (Ảnh 4).

### Hạ tầng hoạt động tốt với ý nghĩa như là một mạng lưới

Khai thác phát triển hệ thống cấp, thoát nước hiện đại là một khâu quan trọng; đồng thời đảm bảo cung cấp nước và hoạt động an toàn cũng như bảo trì tốt trong suốt thời gian khai thác là yếu tố then chốt khác giúp duy trì chất lượng nước cung cấp (Ảnh 2).

Rừng đầu nguồn ở làng Doshi, Yamanashi cách Yokohama khoảng 70 km và hệ thống đường ống từ điếm lấy nước tới nhà máy cấp nước có tổng chiều dài khoảng 9.200 km. Mặc dù hệ thống này khá dài nhưng tỷ lệ nước thất thoát chỉ vào khoảng 5%, điều chỉ có thể đạt được nhờ công tác bảo trì thường xuyên

và quản lý khai thác hiệu quả. Ngoài ra, tỷ lệ nước thất thoát thấp đảm bảo mở rộng hiệu quả mạng lưới cấp nước với chi phí đầu tư thấp nhất.

### Hệ thống người sử dụng trả tiền

Huy động vốn đầu tư phát triển hạ tầng cũng là một trong những thách thức của các đô thị mới nổi. TP. Yokohama, giống như các thành phố khác của Nhật Bản, đã áp dụng nguyên tắc người sử dụng phải trả tiền để thu phí cấp, thoát nước và chính quyền thành phố đã thành công trong việc phổ biến khái niệm này. Với hệ thống cấp, thoát nước đã phát triển gần đây ở Yokohama, phí thu từ người sử dụng đã góp phần bù đắp chi phí khai thác và bảo trì để đảm bảo khả năng cung cấp dịch vụ 24 giờ/ngày của hệ thống.

# Những sáng kiến liên tục

Trạm Hama (Nhà máy phong điện)



Nguồn: Phòng Quy hoạch Môi trường, TP Yokohama

Xe điện



Nguồn: Văn phòng Chính sách Biến đổi Khí hậu, TP Yokohama

Dịch vụ chăm sóc trẻ



Nguồn: Phòng Thanh, Thiếu niên, TP Yokohama

## Thách thức với “những vấn đề đô thị”

Yokohama đã trải qua quá trình phát triển nhanh từ sau giai đoạn bị hủy diệt sau chiến tranh những năm 1940 thành một đô thị thịnh vượng và hiện đại trong vòng 60 năm, giải quyết thành công các vấn đề đô thị như phát triển tự phát, thiếu cơ sở hạ tầng và ô nhiễm môi trường.

Tuy nhiên, những thách thức đối với thành phố không chỉ dừng ở đó. Thay vào đó, thành phố liên tục đưa ra các sáng kiến và nỗ lực không ngừng để giải quyết những vấn đề đô thị mới phát sinh. Xu hướng mới là nhu cầu đã được thảo luận trên toàn cầu về bảo tồn năng lượng và giảm lượng khí thải để giải quyết vấn đề nóng lên trên toàn cầu và các vấn đề suy giảm nguồn tài nguyên thiên nhiên. Các thành phố tiêu thụ nhiều năng lượng và thải ra lượng khí thải nhà kính lớn được yêu cầu phải sử dụng năng lượng “thông minh hơn” và tìm kiếm các nguồn năng lượng thay thế, năng lượng tái sinh để thúc đẩy lối sống hiệu quả và sinh thái cũng như phát triển nền kinh tế xanh.

Một xu hướng khác là dân số đang già đi và giảm dân số ở các thành phố lớn. Đối với TP Yokohama, dân số của thành phố dự kiến sẽ bắt đầu giảm từ năm 2019. Số người già trong độ tuổi trên 65 chiếm hơn 21% tổng dân số của thành phố năm 2013 và dự kiến sẽ tăng lên gần 1 triệu người vào năm 2025. Cũng trong giai đoạn này, ngày càng có nhiều phụ nữ sẵn sàng tiếp tục công việc sau khi sinh con nên vấn đề cấp bách là thành phố cần xây dựng môi trường để hỗ trợ những bậc cha mẹ bận rộn.

Nếu không có cơ chế hỗ trợ phù hợp, tỷ suất sinh thậm chí có thể còn giảm hơn nữa, khiến tháp dân số càng già hơn và ảnh hưởng tới lực lượng lao động. Ngoài ra, TP Yokohama tin rằng sự tham gia và đóng góp của phụ nữ cho nền kinh tế và xã hội là hết sức cần thiết nhằm phát triển và trẻ hóa thành phố. Thách thức là làm thế nào để giải quyết các trở ngại và xây dựng môi trường hỗ trợ cho cả những bà mẹ đi làm và con cái của họ. Khôi phục và cải tạo hạ tầng cũ cũng là một nhu cầu cấp bách. Để đối mặt với vấn đề nóng lên trên toàn cầu và những

thiên tai tiềm tàng, “khôi phục” không chỉ có nghĩa đơn giản là nâng cấp, cải tạo hạ tầng cũ mà còn cần các giải pháp “thông minh” và “hiệu quả” hơn.

Ở Nhật Bản, TP Yokohama đóng vai trò hàng đầu trong việc giải quyết những thách thức mới trên cơ sở phối hợp chặt chẽ giữa người dân và các công ty tư nhân. Năm 2011, thành phố được Chính phủ Nhật Bản chọn là “Thành phố tương lai”, theo đuổi mục tiêu trở thành đô thị kiểu mẫu về công nghệ hiện đại, đô thị kiểu mẫu về hệ thống kinh tế-xã hội, dịch vụ và kinh doanh và xây dựng thành phố nhằm giải quyết thành công các vấn đề đô thị mới. Người dân Yokohama đang mong chờ và háo hức thực hiện những thay đổi, tiếp tục thử nghiệm các phương pháp và sáng kiến mới. Vai trò của chính quyền thành phố là tạo cơ hội cho người dân và doanh nghiệp cũng như có các chính sách khen thưởng, khuyến khích phù hợp và hỗ trợ thúc đẩy người dân và doanh nghiệp xây dựng các ý tưởng mới và triển khai kế hoạch hành động.

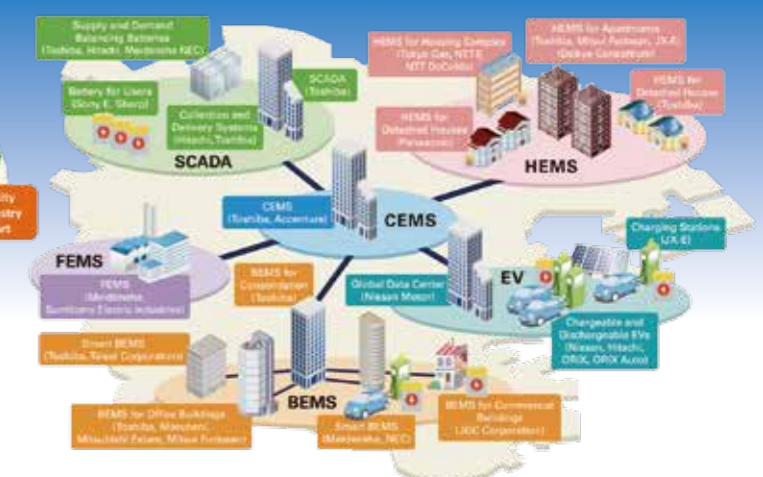
# Quản lý “các vấn đề mới” nhằm đạt mục tiêu phát triển bền vững

Sáng kiến thành phố tương lai



Nguồn: Văn phòng Chính sách Biến đổi khí hậu, TP Yokohama

Dự án thành phố Yokohama thông minh (YSCP)



Nguồn: Văn phòng Chính sách Biến đổi khí hậu, TP Yokohama

## Các biện pháp giảm lượng khí thải các-bon

Từ năm 2010, thành phố đã bắt đầu xem xét thí điểm “Dự án thành phố Yokohama thông minh”. Các công nghệ thông minh mới nhất, gồm sản xuất PV, pin lưu trữ và các cấp độ của các hệ thống quản lý năng lượng (EMS) đã được lắp đặt để thí điểm khai thác ở nhiều địa điểm trong thành phố và có hơn 1.900 hộ gia đình lắp đặt thiết bị EMS gia đình (HEMS) kết nối với EMS cộng đồng (CEMS). Tầm nhìn ban đầu của dự án do chính quyền thành phố xây dựng, sau đó đề xuất ý tưởng công khai dự án để thu hút sự quan tâm, đầu tư của khu vực tư nhân. Kết quả là có rất nhiều công ty sở hữu các công nghệ thông minh đã tham gia dự án. Quy hoạch tổng thể chi tiết đã được xây dựng cùng với việc thành lập văn phòng quản lý dự án, sau đó dự án được đưa vào khai thác bởi các chủ thể tư nhân. Thành phố cũng xúc tiến “Dự án thành phố Yokohama cơ động 0” nhằm phổ biến phương tiện động cơ điện và điều khiển phương tiện sinh thái trên cơ sở phối hợp với các nhà sản xuất ô tô. Đây là những nỗ lực nhằm xây dựng một mô hình thành phố thông minh, thân

thiện với môi trường bằng các biện pháp phối hợp giữa người dân, doanh nghiệp tư nhân và chính quyền thành phố và để nhân rộng mô hình thành công ở các thành phố khác của Nhật Bản và các quốc gia khác.

## Sáng tạo cuộc sống

TP Yokohama đã nỗ lực thúc đẩy những sáng tạo để cải thiện đời sống, đặc biệt là khu vực ven biển Keihin và được Chính phủ chỉ định là một trong những “Đặc khu phát triển toàn diện để phát triển sức cạnh tranh quốc tế (CSZICD)”. Hiện thành phố đang xúc tiến 18 dự án nghiên cứu và phát triển ở 7 lĩnh vực trọng tâm là y tế dự phòng, chẩn đoán, được phẩm giúp trẻ hóa, công nghệ thông tin (cơ sở dữ liệu y tế), phát triển thuốc, phát triển thiết bị y tế và cơ chế hỗ trợ quy trình cấp phép được phẩm/thiết bị y tế. Xã hội đang ngày một già đi và các công nghệ tiên tiến nhất đem lại cơ hội phát triển các thị trường mới cho cả các doanh nghiệp trong nước và các công ty toàn cầu. Thành phố giúp các đơn vị có sáng kiến tiếp cận các chính sách ưu đãi thuế, loại bỏ những cản trở, hạn chế và hỗ trợ tài chính, v.v. trong phạm vi CSZICD.

## Cải thiện khả năng tiếp cận dịch vụ hỗ trợ chăm sóc trẻ

Yokohama đã thành công trong việc thực hiện mục tiêu “không có trẻ phải chờ” để được tiếp cận dịch vụ chăm sóc trẻ trong tháng 4 năm 2013. Trong những thập kỷ gần đây, các thành phố lớn thường phải đối mặt với việc thiếu nhà trẻ nên nhiều trẻ em phải nằm trong danh sách chờ xếp lớp, khiến nhiều bà mẹ không thể quay lại làm việc. Để giải quyết vấn đề này, thành phố không chỉ xây dựng các trường mẫu giáo mới mà còn áp dụng các biện pháp mới để cải thiện khả năng tiếp cận các dịch vụ này. Thành phố khuyến khích cung cấp dịch vụ chăm sóc trẻ của các đơn vị tư nhân và các tổ chức khác sử dụng phòng chưa sử dụng ở các tòa chung cư để bù đắp thiếu hụt công trình trường mẫu giáo. Thành phố cũng cử nhân viên chăm sóc trẻ tới từng quận để cung cấp thông tin tư vấn cần thiết. “Phương pháp của thành phố Yokohama” được Chính phủ đánh giá cao và hiện được đưa vào kế hoạch quốc gia về “thúc đẩy thực hiện dự án “không có trẻ phải chờ” để được đi mẫu giáo” trên toàn nước Nhật.

# Hoạt động Hợp tác Quốc tế của thành phố Yokohama

## Hoạt động Hợp tác Kỹ thuật Quốc tế Dài hạn của thành phố Yokohama

### Giao lưu, trao đổi với các đô thị kết nghĩa và đô thị đối tác

Thành phố Yokohama từ lâu đã có giao lưu, trao đổi và hỗ trợ kỹ thuật cho các đô thị kết nghĩa, đô thị đối tác và các đô thị khác thông qua CITYNET và JICA.

### CITYNET (Hội đồng các cơ quan quản lý các khu vực dân cư)

CITYNET được thành lập để nâng cao đời sống của người dân, hướng tới phát triển đô thị bền vững trên cơ sở có sự hợp tác giữa các cơ quan quản lý trong Khu vực Châu Á Thái Bình Dương. Khi được thành lập, Hội đồng có 26 thành viên, nhằm hỗ trợ phát triển và cải tạo các khu dân cư cho chính quyền địa phương. Tính tới ngày 1/4/2013, CITYNET đã có 131 thành viên từ 24 quốc gia và vùng lãnh thổ.

Thành phố Yokohama đã và đang tích cực thực hiện hỗ trợ kỹ thuật về giao thông đô thị, cấp nước, thoát nước, quản lý chất thải rắn, v.v. thông qua hình thức cử chuyên gia và nhận đào tạo cán bộ. Thành phố cũng đã đảm nhận vai trò thư ký trên 20 năm cho Hội đồng, kể từ khi Hội đồng được thành lập, và đã tích lũy được nhiều kinh nghiệm lãnh đạo mạng lưới các cơ quan quản lý.



Nguồn: Phòng Chính sách, TP Yokohama

### Hỗ trợ kỹ thuật về các lĩnh vực chính

Đối với lĩnh vực cấp, thoát nước, thành phố đã rất chủ động nhận đào tạo cho cán bộ nước ngoài, chuyên gia kỹ thuật khai thác và bảo trì hệ thống xử lý nước, đồng thời cũng cử chuyên gia về lĩnh vực này sang các nước làm việc.

Cục Công trình thủy Yokohama đã rất nỗ lực, chủ động hợp tác quốc tế trong 40 năm trở lại đây, từ năm 1973. Kết quả là đã nhận đào tạo trên 2400 lượt học viên nước ngoài (bao gồm cả ngắn hạn) và cử trên 240 lượt chuyên gia tới 30 nước và vùng



Thành phố kết nghĩa	Thành phố đối tác	Cảng kết nghĩa
San Diego City (USA)	Beijing City (China)	Oakland Port
Lyon City (France)	Taipei City (Taiwan)	Vancouver Port
Mumbai City (India)	Busan City (South Korea)	Hamburg Port
Manila City (Philippines)	Ho Chi Minh City (Vietnam)	
Odessa (Ukraine)	Hanoi City (Vietnam)	Cảng đối tác
Vancouver City (Canada)	Incheon City (South Korea)	Shanghai Port
Shanghai City (Sister City) (China)	Frankfurt City (Germany)	Dalian Port
Constanta (Romania)		Cảng thương mại hợp tác
		Melbourne Port

Nguồn: JICA Đoàn nghiên cứu dựa trên bản đồ từ Cục Chính sách, thành phố Yokohama

lãnh thổ. Dự án hợp tác kỹ thuật với Công ty Nước sạch tại tỉnh Thừa Thiên – Huế là dự án lớn nhất, và sau 10 năm hợp tác, tỉnh đã có thể đưa ra “Tuyên bố về Nước An toàn”. Năm 2010, “Công ty Nước sạch Yokohama”, sử dụng 100% vốn từ Cục Công trình thủy, được thành lập để tăng cường xúc tiến các hoạt động hợp tác kinh doanh với các thành phố trên thế giới trên cơ sở vận dụng công nghệ và kinh nghiệm của Yokohama.

Ngành cảng cũng đã tiếp nhận và cử nhiều phái đoàn, cán bộ thông qua các hoạt động với các cảng kết nghĩa, chưa kể các hoạt động thường niên và các chương trình đào tạo chéo, mỗi năm ngành này đã tiếp nhận 50 đoàn cán bộ từ các nước đang phát triển.

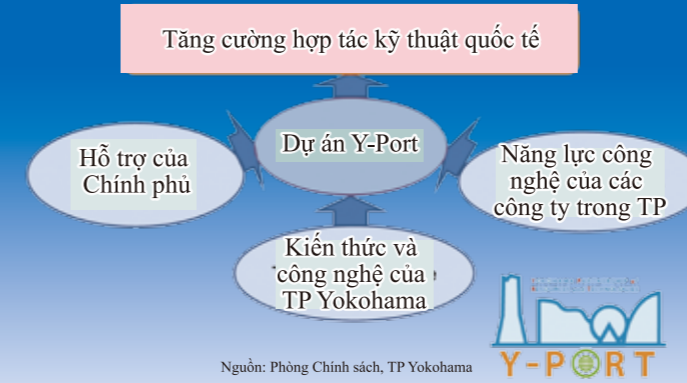
Thành phố cũng chủ động hợp tác kỹ thuật thông qua việc tiếp nhận các đoàn cán bộ từ các nước đang phát triển tới làm việc về quản lý chất thải rắn và phát triển đô thị/giao thông đô thị.

Cử chuyên gia cấp thoát nước đi học tập kinh nghiệm ở nước ngoài



Nguồn: Phòng Chính sách, TP Yokohama

## Chương trình Hợp tác của Yokohama về nguồn lực và công nghệ



Nguồn: Phòng Chính sách, TP Yokohama

### Y-PORT (Chương trình Hợp tác của Yokohama về Nguồn lực và Công nghệ theo mô hình Đối tác Công – Tư)

Quá trình phát triển kinh tế nhanh đang diễn ra tại các nước đang phát triển tồn tại song song với các vấn đề đô thị khác nhau, ví dụ như áp lực gia tăng dân số nhanh tại đô thị, phát triển đô thị lan, môi trường sống và môi trường tự nhiên suy thoái do thiếu hạ tầng đô thị, v.v. Những vấn đề này cũng giống như những gì Yokohama đã từng trải qua trước đây. Do đó, thành phố Yokohama tin rằng mình có thể chia sẻ kinh nghiệm với các đô thị khác ở các nước đang phát triển và cùng nhau tìm ra giải pháp phù hợp.

Trong số đó, có những vấn đề đô thị liên quan mật thiết tới đời sống người dân, mà mỗi vấn đề này đều có sự liên quan với các vấn đề còn lại. Do đó, không thể có giải pháp đơn lẻ, đơn ngành cho từng vấn đề. Giải pháp chỉ có được khi đã cân nhắc các khía cạnh khác nhau, và cần có sự hợp tác giữa các đô thị với nhau để giải quyết tốt theo quan điểm của người dân.

Thành phố Yokohama đã triển khai hợp tác kỹ thuật quốc tế hướng tới “Phát triển Đô thị Bền vững” bằng cách phát huy kinh nghiệm và công nghệ phát triển đô thị, công nghệ bảo vệ môi trường của khu vực tư nhân trong thành phố.

Y-PORT, Chương trình Hợp tác của Yokohama về Nguồn lực và Công nghệ theo mô hình Đối tác Công – Tư, được triển khai năm 2011. Chương trình này đã giúp hình thành quan hệ đối tác cơ bản giữa JICA, JBIC và các cơ quan công quyền khác, cũng như ADB và các nhà tài trợ quốc tế khác với khu vực tư nhân. Y-PORT hiện đang đẩy mạnh hợp tác kỹ thuật về phát triển đô thị bền vững với thành phố Cebu ở Philipin và thành phố Đà Nẵng ở Việt Nam.

Hiện nay, “Hội nghị Đô thị Thông minh Châu Á” đã được tổ chức làm cơ sở chia sẻ những thông lệ tốt nhất về phát triển đô thị, bao gồm cả những thành tựu và hoạt động chính đã nói ở trên.

Phòng Hợp tác Kỹ thuật Quốc tế của TP Yokohama cung cấp dịch vụ tư vấn và biện pháp đề xuất để giải quyết các vấn đề đô thị cho các thành phố trên toàn thế giới thông qua trang thông tin điện tử:

<http://www.city.yokohama.lg.jp/seisaku/kyoso/yport-e/>

Hội nghị Thành phố thông minh Châu Á



Nguồn: Phòng Chính sách, TP Yokohama

### Thỏa thuận Quan hệ Đối tác Toàn diện với JICA

Tháng 10, 2011, thành phố Yokohama và JICA đã ký Thỏa thuận Quan hệ Đối tác Toàn diện để tiếp tục hướng tới hợp tác song phương và thúc đẩy các sáng kiến mới tương tự như Y-PORT. Đây là thỏa thuận quan hệ đối tác toàn diện đầu tiên mà JICA ký kết với một chính quyền địa phương. Các nội dung thỏa thuận bao gồm:

- (1) Tiếp nhận, tổ chức đào tạo cho học viên, cử chuyên gia, tổ chức Chương trình Quan hệ Đối tác JICA v.v. và các hình thức hợp tác kỹ thuật khác
- (2) Xúc tiến mô hình Đối tác Công-Tư để giải quyết các vấn đề đô thị
- (3) Tạo điều kiện cho người dân thành phố Yokohama tham gia và các hoạt động tình nguyện của JICA
- (4) Tổ chức đào tạo để nâng cao nhận thức quốc tế tại các trường học ở Yokohama
- (5) Tổ chức các hội nghị và sự kiện quốc tế về hợp tác quốc tế
- (6) Trao đổi cán bộ

Thỏa thuận Quan hệ Đối tác Toàn diện với JICA



Nguồn: Phòng Chính sách, TP Yokohama

### Thỏa thuận Quan hệ Đối tác Toàn diện với JBIC

Vào tháng 10/2010, Yokohama và JBIC đã có “Thỏa thuận Hợp tác về Môi trường và Hạ tầng Đô thị” nhằm chia sẻ thông tin, trao đổi quan điểm phục vụ giải quyết các vấn đề đô thị, các vấn đề môi trường toàn cầu đang phát sinh ở các nước đang phát triển nơi có tốc độ phát triển đô thị cao.

# Khai thác công nghệ của Khu vực tư nhân

Cùng sáng tạo với khu vực tư nhân của Yokohama trong hợp tác kỹ thuật quốc tế

Thành phố Yokohama hướng tới trở thành một đô thị quốc tế độc lập. Điển hình cho nỗ lực thực hiện mục tiêu này là dự án cải tạo trung tâm thành phố hiện đang được triển khai nhằm hình thành một trung tâm thương mại, kinh doanh mới với vai trò động lực phát triển kinh tế hco thành phố. Thành phố đang kêu gọi các công ty quốc tế tới khu vực Minato Mirai 21 và tới khu vực ga Kannai là nơi đã có nhiều công ty lớn đặt văn phòng và phát triển các trung tâm nghiên cứu. Công ty JGS, Công ty JFE Engineering, Công ty Chiyoda và công ty HITACHI là một vài cái tên đại diện. Thành phố Yokohama đã có thỏa thuận quan hệ đối tác với các công ty nắm giữ công nghệ hàng đầu và đang hướng tới cùng tổ chức hợp tác kỹ thuật quốc tế



Phát triển đô thị và công nghiệp, cấp, thoát nước, v.v.



Xử lý chất thải rắn, nước thải, năng lượng tái sinh, v.v.



Quản lý năng lượng, y tế, phát triển công nghệ sinh học, v.v.



Năng lượng, môi trường nước, hệ thống giao thông, công nghệ thông tin, liên lạc, v.v..

## Hội đồng Cố vấn Kinh doanh Nước sạch Yokohama

Thành phố Yokohama đã có hệ thống cấp nước sạch đảm bảo cho người dân từ vài thập kỷ nay. Thành phố đã làm việc chặt chẽ với các công ty, tập đoàn tư nhân phát triển công nghệ hạ tầng nước sạch. Tháng 11/2011, "Hội đồng Cố vấn Kinh doanh Nước sạch Yokohama" được thành lập (tới tháng 8, 2013 đã có 147 doanh nghiệp thành viên).

Hội đồng này do Thị trưởng thành phố Yokohama làm chủ tịch, tạo điều kiện hợp tác giữa lĩnh vực cấp và thoát nước. Hội đồng có nhiệm vụ giới thiệu, quảng bá công nghệ và kinh nghiệm của các doanh nghiệp thành viên.

Công nghệ của các doanh nghiệp thành viên có bao gồm các nội dung như cung cấp linh kiện, thiết kế và xây dựng nhà máy, khai thác và bảo trì, v.v.



Yokohama Water Business Conference

Source: Policy Bureau, City of Yokohama

Hoạt động kinh doanh nước sạch của các doanh nghiệp thành viên

<b>Khai thác và chung cất nước</b>	Xây dựng đập và kênh thủy lợi, cải tạo sông, kênh, vận chuyển nước từ nguồn, chung cất nước mặn, v.v.
<b>Lọc và cấp nước</b>	Xây dựng, khai thác và bảo trì các cơ sở lọc nước, quản lý chất lượng nước, xây dựng và khai thác các hệ thống cấp và ống dẫn nước, v.v.
<b>Quản lý thoát nước, kiểm soát thiên tai</b>	Xây dựng, khai thác và bảo trì ống dẫn, trạm bơm, các cơ sở xử lý nước thải, v.v.
<b>Tái sử dụng và sử dụng năng lượng</b>	Quay vòng nước, sản xuất năng lượng khí, v.v.

## Xúc tiến Sáng kiến Đô thị Môi trường Tương lai

Thành phố Yokohama đã được chính phủ chọn làm Đô thị Môi trường Tương lai vào tháng 12, 2011 – đô thị đối phó được với các vấn đề môi trường và nhiều vấn đề xã hội, ví dụ như độ tuổi trung bình tăng. Theo sáng kiến này, thành phố đang làm việc với các doanh nghiệp tư nhân (Accenture, Tokyo Gas, TOSHIBA, NISSAN, Panasonic, Meidensha, TEPCO, v.v.) nhằm hiện thực hóa mô hình “thành phố có lượng các-bon thấp và tiết kiệm năng lượng”. Các dự án chính đang triển khai bao gồm sử dụng năng lượng tái tạo và năng lượng chưa sử dụng, quản lý năng lượng tại nhà, nơi làm việc và cộng đồng, phát triển phương tiện giao thông thể hệ mới, v.v. Sáng kiến này nhằm đưa các thông lệ tốt nhất đã được triển khai sang các nước khác trong tương lai.



Sáng kiến đô thị tương lai

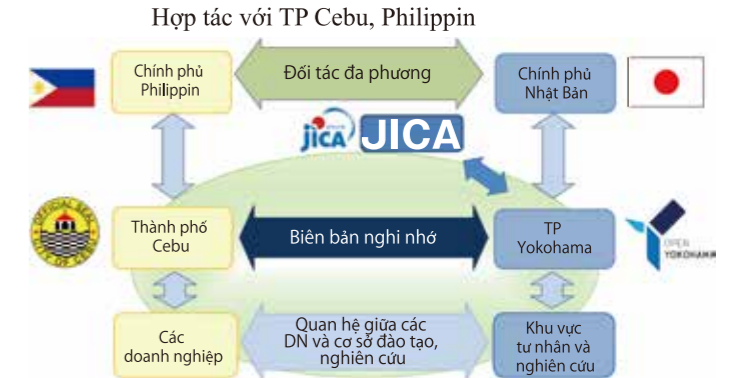
Xây dựng TP Yokohama thành thành phố thông minh hàng đầu thế giới

Nguồn: Văn phòng Chính sách Biến đổi Khí hậu, TP Yokohama.

# Hợp tác với các thành phố

## Hợp tác với thành phố Cebu, Philippin

Thành phố Cebu của Philippin hiện đang trong giai đoạn cấp bách giải quyết các vấn đề về tắc nghẽn giao thông, xử lý chất thải rắn, xử lý nước thải, phòng ngừa và giảm thiểu lũ lụt, v.v. do tác động từ phát triển kinh tế và gia tăng dân số nhanh chóng. Tháng 3, 2012, thành phố Yokohama và thành phố Cebu đã có biên bản ghi nhớ thúc đẩy phát triển đô thị bền vững ở thành phố Cebu.



Nguồn: Phòng Chính sách, TP Yokohama

## Hỗ trợ xây dựng tầm nhìn dài hạn và các sáng kiến của khu vực tư nhân

JICA và thành phố Yokohama đã cùng hỗ trợ kỹ thuật xây dựng tầm nhìn phát triển đô thị cho vùng thành phố Cebu với tựa đề “Tầm nhìn vùng Cebu 2050”. Tầm nhìn này bao quát 6 lĩnh vực và có gồm 4 chiến lược phát triển thực hiện tầm nhìn đề ra. Khi xây dựng tầm nhìn này, đã giới thiệu tầm nhìn dài hạn của thành phố Yokohama và 6 Dự án Chiến lược, làm đầu vào cho các chuyên gia vùng Cebu tranh luận và cân nhắc. Ngoài ra, đã có 3 doanh nghiệp tư nhân được Bộ Ngoại giao chọn đang có một dự án nghiên cứu về môi trường, đồng thời Công ty Nước sạch Yokohama do Cục Công trình thủy Yokohama thành lập hiện đang triển khai một dự án nâng cao năng lực ở vùng Cebu theo cơ chế dự án hợp tác kỹ thuật của JICA.

Hội nghị hỗ trợ thành phố Cebu của Đại sứ quán Philippin và thị trưởng thành phố Yokohama (Tháng 4 2013, đại sứ quán Philippin)



Nguồn: Phòng Chính sách, TP Yokohama

## Hệ thống xử lý nước thải chi phí thấp có thể áp dụng để kiểm soát nước thải sinh hoạt trên diện rộng



Máy khử nước "Volute"

Nguồn: công ty AMCON Inc.

## Hệ thống sản xuất điện sử dụng kết hợp năng lượng mặt trời và dầu diesel



Giải pháp công nghệ lai năng lượng mặt trời - diesel

Nguồn: công ty UYENO Green Solutions, Ltd

## Công nghệ tái chế vật liệu nhựa thải để quản lý rác thải rắn tốt hơn



RPF và các nhà máy nhiên liệu nhựa dạng tơ

Nguồn: công ty Mansei Recycle Systems Co., Ltd

## Phổ biến cơ chế hợp tác kỹ thuật tại vùng Cebu tới các thành phố châu Á khác

Tháng 4, 2013, thành phố Yokohama đã có biên bản ghi nhớ về phát triển đô thị bền vững với thành phố Đà Nẵng ở Việt Nam – thành phố đã đề ra mục tiêu trở thành một “thành phố môi trường” trong tương lai. Các hoạt động và biện pháp chính trong chương trình này là các doanh nghiệp tư nhân của Yokohama và Đà Nẵng đã cùng tổ chức khảo sát cơ sở hạ tầng, Đà Nẵng đã tới thăm các cơ sở xử lý chất thải rắn ở thành phố, cùng chia sẻ chi phí tổ chức “Hội thảo Cơ sở Hạ tầng Đà Nẵng” tại thành phố Yokohama, v.v.

Ngoài ra, thành phố Yokohama đang hợp tác với JICA trong khuôn khổ dự án “Quy hoạch Tổng thể Bangkok nhằm đáp ứng Biến đổi khí hậu, 2013 – 2023” tại thành phố Bangkok – cũng là thành phố hướng tới hiện thực hóa mô hình đô thị ít các-bon. Nội dung của quy hoạch này bao gồm (1) phát triển hệ thống vận tải bền vững, (2) tiết kiệm năng lượng và sử dụng năng lượng thay thế, (3) xử lý rác thải và nước thải hiệu quả, (4) đảm bảo không gian xanh đô thị, (5) có các biện pháp thích ứng. Đây được coi là nơi có thể áp dụng tốt những lợi thế của Yokohama về hợp tác kỹ thuật nhằm phát triển đô thị toàn diện.